

## „Оги – Огненото Драконче“

© Автор на текста: Маргарита Йорданова Дюлгерова

© Художник: Невена Колева Колева

В „Оги и Ламята“ кученцето Дан и гарванчето Охи се сприятеляват с Огненото драконче. Успяват ли да измамят Ламята? Надмогват ли страховете си? Овладеват ли вълшебството, скрито в окото на Ламята? Ако искаш да узнаеш – прочети:

### 1. „Оги и Ламята“

#### Съдържание

	Епизод №:
Герои .....	1
Кученцето Дан и гарванчето Охи намират кристално яйце	2
Първа среща на Дан и Охи с Ламята .....	3
Страшното зелено око .....	4
Битка с глиганорибите, летящите слонове и змиеликите ...	5
От какво се страхува Ламята? .....	6
Да надмогнеш страховете си, за да победиш .....	7
Какво научихме за враговете? .....	8
Речник .....	9
Ламя – из „Фолклорната енциклопедия“ .....	10
Азбучен указател.....	11
Икона „Свети Георги и Ламята“.....	12
Въпроси към „Оги и Ламята“.....	13
Тайно оръжие – ФУ.....	14
Библиография към „Оги и Ламята“ .....	15
Прочетѝ! .....	16

#### 1-01-Герои

Първо – Оги – Огненото драконче!

**Оги** – появи ли се – очаквай приключения. И то какви!

**Крушовото дърво** – **мама Йоли** – винаги готова да те нахрани с нещо вкусно. А и да намери изход и от най-голямата каша, в която си се забъркал.

**Крушката Оли** – още недоузряла, но голям оптимист. Страхотна бизнес-дама ще излезе от нея!

**Ох – великанът- магьосник** – завинаги заключен в образа на гарван. Готов да разпердушини и най-добрата ти идея.

**Охи – малкото гарванче** – голям присмехулник. Не се перчи пред него – ще изхихика пред всички първата глупост, която изтърсиш.

**Ели – чувствително цвете**, наглед нежно и беззащитно омайниче, но често неговите решения „ще ти спасяват кожата“<sup>1</sup>.

**Ефу** – пъргавата маймунка може и да е смешна, но не я подценявай!

**Ска̀ла или Скала̀** – където и да сложиш ударението, все ще се препънеш в Нейно Височество – Информацията. Ако не се научиш да я набавяш и използваш, ако не я подчиниш... Охо-хо! Ще има да патиш!

**Дан** – бяло, рунтаво и много смело кученце. Излае ли – беж! Изръмжи ли – дръж! Нещо става. Не го пропускай!

**Вековната Мура – Вемура** е като всички дървета, но е и още нещо... И то кълни, расте, но дали ще върже плодове – от теб зависи.

**Скакалецът Скокльо** – скакалечище проклето, но без него трудно ще се научиш да прескачаш оградата, а кой знае – може там да е скрито съкровището...

**Ото** – дойде ли време за действие – той няма равен. Та нали е Порой – ще те повлече напред, от корена ще те изтръгне... Но накъде ли ще те запрати?

**Ави** – малка, изящна капка. Толкова е настойчива, че без да се усетиш, „вече ѝ играеш по гайдата“<sup>2</sup>.

**Мадмоазел Фу** – пазителка и учителка на малкото Огнено драконче.

## **Вълшебни оръжия**

Във всяко приключение на Оги-екипа можеш да си измислиш, нарисуваш, омагьосаш някое от оръжията.

---

<sup>1</sup> Изразът „ще ти спасява кожата“ означава, че ще ти помага, когато не можеш сам да се справиш.

<sup>2</sup> Изразът „Вече ѝ играеш по гайдата“ означава, че изпълняваш всичко, което тя пожелае да сториш.

Имай предвид – **употребата на сила може да ти навреди**, вместо да ти донесе победа. Затова хубавичко помисли, преди да тръгнеш да сечеш глави, да нанизваш и пронизваш или да дръпнеш един хубав тупаник на коварния враг – дори и да си го заслужава...

Може да имаш силата и уменията, за да го победиш по този начин, но все пак – потърси и друго решение.

Използвай някое от вълшебствата на Оги екипа:

**Сито** – наглед – нищо особено. С него майка ти пресява брашното, за да ти опече курабийки.

Какво е вълшебството му?

Ситото ще те предпази – да не затынеш в подвижните пясъци на фактите. Трябва бързо да отсееш златните зрънца. Да откриеш най-важното – това, което ще ти помогне да победиш.

**Калейдоскоп** – Вместо пъстри стъклъца в него се въртят фактите, от които зависи твоята победа. Калейдоскопът ще ти помогне да ги свържеш в една обща картина.

**Кристална капка** – може да ти покаже възможните пътища към победата – кои твои и чужди постъпки или решения те приближават към нея.

**Шапка-невидимка** – доста е по-различна от тази във вълшебните приказки. Ще скрие от врага мислите, целите, задачите, намеренията ти. Но запомни – действа само веднъж!

Ако смяташ, че никой не може да наднича в главата ти – грешиш. Дори и да мълчиш като риба, ти пак показваш чувствата си чрез мимиките и движенията на тялото си. Дори и да се преструваш на каменна статуя – пак чрез действията, чрез постъпките си, ти изразяваш отношение или издаваш намеренията си. Шапката-невидимка ще те направи напълно непроницаем и загадъчен, но...само веднъж!

**Вълшебната лупа** ще привлече вниманието ти първо към физическите, после към умствените части на предметите и явленията.

**Огледало** – Помниш ли: „Огледалце, огледалце от стената...“, е – ти няма да питаш: „Коя е най-хубавата на земята?“

Вълшебното огледало ще ти помага да откриваш приликите и разликите между нещата.

„Всеки гледа, но малцина виждат.“ – обича да казва Огледалото.

**Инфоглед** – С него ще търсиш нужната информация – дори и да е скрита сред ледено безмълвие или в огнени бездни.

**Питанка** – свирчица. Прилича на въпросителен знак. Засвири ли – превръща се в танцуващо змийче. Хипнотизира врага, кара го да изпее всичко, което замисля.

**Чадър** – и той само веднъж ще те опази от резултатите на неразумните ти решения.

*Ето, че се запозна с екипа. Но дори и да не си се въоръжил още, можеш да научиш, как:*

## **1\_02\_Кученцето Дан и гарванчето Охи намират кристално яйце**

– Джаф! Тук има нещо вълшебно!

Бялото кученце Дан се шмугва в най-големия гъсталак. Там, където поточето хуква стремглаво надолу, нещо блещука, върти се, приближава брега. Щрак! Острите зъбки измъкват от водата нещо прозрачно, гладко, леко изпъкнало.

– Много е твърдо. Зъбките ми не са оставили дори драскотина върху него... Тежи не повече от пилешко крилце... Но мирише различно... На какво ли?... Джаф! На приключения! – Дан поглежда през Нещото към пътеката. – Знаех си! Ето – пристига Мравешкият великан. Носи цяла планина на плещите си.

Кученцето явно се чуди, дали да побегне. Бърза да скрие Нещото. Завива го с пухкавата си бяла опашка. Поглежда към пътеката, но великанът е изчезнал. Само една мравка тътри към мравуняка си трохичка – два пъти по-голяма от нея... Сграбчил Нещото, Дан търчи към полянката край поточето. Обедното слънце сърдито припича. Сигурно е огладняло, но първо трябва да сготви нектарна гозба за пчелите.

– Ей, Слънчо, внимавай да не запалиш гората! – подвиква Дан и разглежда лапичката си през Нещото. – Ой! – замириса на опърлена козина. – Слънчо, да не стане играчка-плачка!

Дан изгърва Нещото върху купчинка сухи листа и потопи лапа в поточето. После продължи да разглежда странното Нещо и да се чуди: „Какви ли вълшебства крие то?“

Изведнъж Нещото започна да расте и засия с всички цветове на дъгата. Под него алено драконче се извиваше и подскачаше. Тънко стълбче черен дим се издигна над сухите листа. Огнени езици плъзнаха във всички посоки.

Дан прегради пътя им с големи камъни. Отклони вода от поточето, тъй че да заобиколи импровизираното огнище. Така спокойно можеше да изучава Нещото – без опасност от пожар в гората.

– Знаех си, че си вълшебна! Не приличаш на яйце, но от теб се излюпи Огнено драконче. То променя формата и размерите си. Брей! Няма да ме уплашиш! Знам, знам че париш. Я, пламъците от дъха ти не са алени, а с всички цветове на дъгата. Нещото твой дом ли е? Или, може би, вълшебен вход към твоя свят? Така ли е, Оги? Ей! Опари ме. Добре де, разбрах – сега не ти се говори.

– Ох-и! Ох-и!

– Джаф, махай се от тук, Охи! Ще си опърлиш перушината.

Гарванчето трепери от страх.

– Ох-и-иде!

– Кой? Кой иде?

– Ламята! Ламята иде!

*Какво се случи по-нататък, ще научиш от следващия епизод:*

## **1\_03\_ Първа среща на Дан и Охи с Ламята**

Ламята! Не може да те излъже... Ето я – подава глава иззад завоя на пътеката, рони крокодилски сълзи и се вайка:

– Отвялякоха детенцето ми! Къде си, момчето ми?!

Дан фокусира слънчевите лъчи и вниманието си върху Огненото драконче. Застанал е между огнището и Ламята, така че тя да не вижда Оги и вълшебното Нещо. Сърцето на кученцето лудо препуска.

– Джаф! Ще стане! Трябва да стане! – ръмжи тихичко Дан и с все сила се старае да си представи образа на малкия пъстроок приятел, за когото толкова пъти си е мечтал...

В това време Охи – черна, рошава светкавица – се стрелва пред муцуната на Ламята. Тя опърля крилете на гарванчето, захапва и откъсва парченце от ухото на кученцето Дан, огненият ѝ език близва нослето му.

– Ау-у! Боли!

Ревът на Ламята разтърсва гората:

– Проклето кутре! Млъкни! Къде е Огненото драконче?

– Джаф! Дракони в нашата гора няма.

– С-с-съвсем за малко съм го изпуснала... А не видяхте ли едно твърдо, изпъкнало, прозрачно Нещо ?

– Джаф! Изгори ми лапичката. Запокитих го в реката – много е бърза и дълбока. Отнесе Нещото. Сигурно вече е стигнало до морето.

– Проклятие! Не ми се пречкайте!

Ламята се хвърля към огнището. Сграбчва пламъка. Повлича жаравата и се гмурва във вира. Превръща се в змия-усойница. Пълзи сред влажните камъни в най-дълбоките сенки край поточето.

Дан скимти, свит на кравайче. На полянката изскача зеленооко момченце с рижа коса.

– А, ето ви и вас! Дан, кой ти е сръфал ухото? Пак си се бил с някого...

– Джаф! – кученцето виновно се свива.

Усойницата е разочарована. Напразно се промъква между студените камъни. Нищо интересно не чу. Жалко че рискува – напъха се в това мокро, ледено, вечно тичащо чудо, което тук – в най-затънтения край на тая вселена – наричат „поток“.

Блясък. Усойницата-Ламя разперва криле, само с един замах се издига и изчезва в облаци край най-високия връх на планината.

Оги отново възвръща драконовия си вид. Охи разтърсва опърлената си перушина.

– Ох-и-изгорих си човката и перцата! Дан, ти все ги измисляш едни... На теб нищо ти няма. Все аз си патя от твоите измишльотини... Леле! Ти ли си това?!...

– Джаф! Аз съм, разбира се. Стига си се правил на клоун! И аз се изгорих, но не хленча. Виж! Нослето ми стана на въглен. Още кой знае колко време ще ме преследва вонята на Ламята...

– Дан, моля те, погледни се във вира!

– Защо?

– Пораснал си.

Дан се оглежда във водата. Стреснато отскача назад.

- Джаф! Аз ли съм това?!
- Ох-и! Как така само за миг порасна?
- **Растем, когато пожертваме нещо заради някого...**
- Джаф! Нещото проговори. Фу! Стресна ме.
- Вълшебникът, той... – подхвъркна уплашено Охи.
- Тя! Мадмоазел Фу. – Благодаря! – покланя се строгата суховата дама. – Не само че ни спасихте от Ламята, но и открихте едно от най-важните вълшебства.
- Аз съм Оги. – мъничето размахва криле, полита над гората. Засиява с всички цветове на дъгата.
- Ти да мълчиш! Наказан си.
- Леле, колко е строга... Ох-и!
- Откакто съществува Огнената вселена, не съм виждала толкова палаво драконово яйце – избяга и се роди чак тук – на Земята.
- Ох-и-хи-хи. Яйцата се мътят, от тях се излюпват, не се раждат... Ти птичка ли си или люпилня със слънчево хранване?... Хи-хи-хи...
- Дракончетата се излюпват като птиците. Но успяват да разчупят драконовото яйце, само ако някой е готов да изстрада огненото им приятелство... Благодаря ви, Дан, Охи. Но дали ще издържите това, което ви очаква?

*Ами ти, драги читателю? Ако мислиш, че си подготвен за изпитанията, прочети или чуи следващия епизод. Искаш да се запознаеш с тайното оръжие? Потърси го в справочния апарат на книгата.<sup>3</sup>*

## **1\_04\_Страшното зелено око**

Но какво става? Дан наостря уши. Охи каца до него и пръв застава очи в очи с неизвестното. Е, няма да е по-страшно от онова, което си представя, я! Нали все очаква най-лошото...

---

<sup>3</sup> з. Виж в речника, какво включва справочният апарат на книгата. Къде е тайното оръжие, ще разбереш от азбучния указател.

А и на страха очите са големи. Хм...Дали чак толкова големи – като ужасното зелено око, което се изтърколи от храстите?...

– Ох-и! Ави, внимавай!

– Ах вие, момчета! Защо криете от мен тази изумрудена бална зала?!

Водната капка Ави танцува, върти се. Не забелязва, че започва да се смалява и... изчезва.

Дан, Охи и Оги дума не успяха да продумат.

Кой знае откъде долетя Свраката и се разкрещя, че ѝ откраднали изумруда. Ави и Зеленото око ги нямаше. Плътна мъгла обгръщаше поляната. Слънцето едва прозираше през нея. Светът сякаш изчезваше или може би – появяваше се друг, различен свят:

С гора досущ като нашата, само че по-зелена;

С планина също като нашата, само че по-висока и по-сурова;

И с крепост – озъбила страшни стени над долината.

*Какво се случи по-нататък, ще научиш от следващия епизод, със заглавие:*

## **1\_05\_ Битка с глиганорибите, летящите слонове и змиеликите**

Пълзят към поляната змиелики чудовища..

От вирчето изплуват глигански глави върху рибешки тела.

Над дърветата крилати слонове тръбят „Атака!“.

Чудовищните твари вирят зурли, ръгат с глиги, размахват опашни перки, повалят вековните дървета край вирчето.

Замахваш с вълшебния си меч. Щом той ги докосне – глиганорибите се превръщат в пясък.

До тук – добре... Но как ще се справиш с летящите слонове? Те летят високо – не можеш да ги достигнеш. Засмукват блатясала вода и тиня и засипват с нея гората. А и змиеликите приближават – завземат долината... Сечеш наляво и надясно. Хвърчат хоботи и змийски глави. Трупат се край теб планини от пясък и бради от мъх.

Запалваш снопче стрели, изстрелваш ги ветрилообразно. Всички попадат право в целта. Слоновете изчезват, а между листата проблясват светулки. Глиганорибите не се плашат от пламтящите стрели. Угасят ги във водата, перват ги с опашка – пращат ги към озъбените крепостни стени, а те ги схрускват на една хапка.



Напредват и змиеликите. Змийска опашка улучва арбалета<sup>4</sup> ти и той отхвърква отвъд планината. Разбираш – противникът побеждава. Обкръжени сте.

– Не се забърквайте в междуособиците на Огнената вселена! – съска предводителят на змиеликите. – Кажете ни, къде е драконовото яйце! Ще го вземем и ще си отидем.

Спокойно преценяваш обстановката – както са те учили твоите учители по бойни изкуства. Решаваш да използваш силата на враговете си срещу тях самите.

Подмамваш слоновете към нападащите змиелики и глиганориби.

Ловко хващаш рибешка опашка, завърташ, замахваш, мяташ чудовището – тъй че глиганските му зъби да се забият в хобота на предводителя на слоновете.

После бързо увиваш едрото туловище на един змиелик около глиганската глава, щръкнала от вира.

Пъргаво се премяташ. Правиш няколко цигански колела. Толкова си бърз, че никой не успява да те види, когато се скриваш в клоните на Стария бор.

А битката? Не може да се разбере, кой, кого блъска, ръга, тъпче, разкъсва. Водачът на змиеликите единствен е успял да те проследи. Подло те напада в гръб. Ти първи здраво го притискаш. С огромното си туловище той се опитва да те задуши – да обвие тялото ти. Пъргаво се премяташ. Тръшваш го на земята. Прекършваш змийския врат.

Но какво става? Къде е змиеликият? Ти здраво стискаш брадатия мъх, който се спуска от клоните на Стария бор... Знаеш, че скоро тварите ще разкрият измамата. Тогава?...

*Безспорно – ти достойно защити родния си край. Но победата е още безкрайно далече...*

*Във всяка от битките си научил нещо за врага. Спомни си, какво е то. Ако успееш да изброиш три неща – жизнено важни за теб и за врага – има надежда. Запиши своите отговори, а после... после ще чуеш или прочетеш следващия епизод със заглавие:*

## **1\_06\_От какво се страхува Ламята?**

*Открил си могъщ съюзник в битката с Ламята? Браво! Печелиш по 100 точки любознателност и наблюдателност. Запиши ги! Моля те, кажи, къде има такива могъщи въшебници?*

---

<sup>4</sup> Арбалетът е по-сложен от лъка, изстрелва стрелите по-точно, с по-голяма сила, по-далече.

*Във фолклорната енциклопедия?! Ей, какви страхотни книги четеш! Явно – много е интересна тая „Фолклорна енциклопедия“ ...*

Гарванчето Охи и кученцето Дан също са прочели откъса от фолклорната енциклопедия, но май не са доволни:

– Ох-и! Ще търсим змейове и светци? Как ли пък не! А в това време змиеликите ще довтасат...

– Джаф! Няма да поканим чумата<sup>5</sup> на гости, я! Трябва да измислим нещо.

Мадмоазел Фу люлее лупата си многозначително и като че ли никак не се тревожи.

*Разбираш, че нещо ти убягва, нали? ...Май вече се досети, как може да бъде сразено Окото на Ламята?*

*Смяташ, че всеки от вас трябва да осъзнае страховете си и да ги надмогне?*

*Мислиш, че Ламята има свои страхове и искаш да се превъплътиш<sup>6</sup> в някой от тях?*

## **1\_07\_Да надмогнеш страховете си, за да победиш**

Искаш първо да разбереш, от какво се страхува кученцето?

– Моят най-голям страх...– колебае се Дан. – Джаф! Ще ви кажа, ама нали няма да разправяте на никого?

– Честна гарванска, няма!

– Честна драконска, няма!

– Страхувам се от зурлите, от глиганските им зъби. Веднъж едно разярено малко глиганче ме нападна. Изпатих си, макар че бях два пъти по-едър от него...

Мадмоазел Фу съчувствено поклаща глава:

– Зурлите са опасни, но не са непобедими... Нашият страх ги прави по-силни...

---

<sup>5</sup> Защо Дан говори за чумата? Запиши отговора си. Потърси справочния апарат на „Оги и Ламята“, за да разбереш, вярно ли си отговорил. Ако знаеш отговора, печелиш по 100 точки наблюдателност и любознателност.

<sup>6</sup> Превъплъти се – означава да си представиш, че изпълняваш ролята на някой от героите, че мислиш, чувстваш и действаш като него.

– Ох-и! Парализира ни. Съскат и поклащат глави, хипнотизират<sup>7</sup> ни и ... хоп!

– Ти се страхуваш от змии?

– Да. И от летящи слонове.

– Джаф! Но летящи слонове няма.

– Ох-и! Знам. Но в една книжка видях много грозен летящ слон. И сега понякога сънувам тази рисунка. Кошмар!

Превъплътил си се<sup>8</sup> в образа на Огненото драконче. Мислиш си: „Да признаеш своя голям страх и да го надмогнеш, май е по-трудно и от най-люютата битка...“

– Мечка страх, мен не страх! – наричаш и изричаш: Страхувам се да остана съвсем сам...

– Джаф! Ти никога не си бил съвсем сам, Оги. Мадмоазел Фу е била с теб, а сега и ние...

Потъваш в пухкавата прегръдка на кученцето.

– Никога няма да те изоставим!

Черно перце те погъделичкава – това май е най-ласкавият гарвански израз на чувства – съдържаният Охи срамежливо свежда глава.

– Апчхи! – Кихваш и засияваш с всички цветове на дъгата. Нещо в сърцето ти се е стопило. Крилата ти се разтварят. Искат ти се да полетиш...

– Пак си настинал, Оги. Тая планета май е твърде студена за теб...

– Ще му направя билкова отвара. – засиява Ави, кацнала в чашката на едно алено цвете.

– Джаф! Ави, откъде се взе?!

– Тук съм си. Танцувах. Уморих се. Май съм пропуснала нещо интересно...

Капчицата учудено гледа слисаните лица. Накрая не издържа и прихва. Гръмкият смях на Оги, Дан, Охи и Ави оглася поляната. „Май всички чудовища успя да прогони той...“ – мисли си мадмоазел Фу и се радва на смеха им.

---

<sup>7</sup> Хипнотизирам – карам някого да заспи и насън да върши това, което му наредя. Когато се събуди, той няма да си спомня, какво е правил, докато е бил хипнотизиран. Гарванчето казва, че змиите с поглед смразяват от страх жертвите си, за да не могат да избягат, нито да се борят, за да се спасят.

<sup>8</sup> Да се превъплътиш в образа на героя, означава да мислиш, да чувстваш, да постъпваш като него – да изиграеш неговата роля.

## 1\_08\_Какво научихме за враговете?

- Какво научихте за враговете? – пита Мадмоазел Фу.
- Ох-и! Докосне ли ги огнена стрела, слоновете проблясват и изчезват. Вместо тях наоколо летят светулки.
- Джаф! Посече ли ги вълшебен меч, глиганорибите се превръщат в пясък.
- Убитите змиелики са омагьосан брадат мъх.
- Ави и Окото на страха се бяха превърнали в омагьосана мъгла.

*Още много въпроси останаха без отговор, нали?*

*Кой може да преследва едно драконово яйце чак до земята? И защо? Засега не знаеш. Но едно е ясно: Който и да е приел образа на Ламята, принуден е да се придържа към фолклора<sup>9</sup>. Припомни си това, което научи за Ламята от фолклорната енциклопедия.<sup>10</sup>*

После разгледай хубаво иконата: „Свети Георги и Ламята“<sup>11</sup>.

Съсредоточи се! Представи си, че яздиш кон като този на иконата, че носиш блестящи доспехи, вдигаш копието...

Където и да се намира Ламята, сигурно вече се е разтреперала. За окото ѝ да не говорим – вкаменява се от страх.

- Кр-р-кар! Ето го изумруда ми. Пак се е скрил там, където го намерих сутринта.
- Щом си го намерила, значи не е твой.
- Кр-р-кар! Да не би да е твой, Ави?
- Не. Това е Окото на Ламята.
- Ох-и! Да го затрупаме с камъни...
- Джаф! В дъното на най-дълбоката пещера.

---

<sup>9</sup> Думата „фолклор“ означава „устно народно творчество“.

<sup>10</sup> Виж съдържанието на „Оги и Ламята“, за да откриеш по-бързо откъса от „Фолклорната енциклопедия“.

<sup>11</sup> Къде се намира иконата? Ще разбереш от съдържанието на тази книжка. В Интернет може да разгледаш още икони от различни манастири, където иконописците са изобразили битката на Свети Георги и Ламята.

*Речено-сторено. Дано поне за известно време страхът да държи Ламята надалеч. Е, поне докато Оги порасне малко...*

*Какви са Вълшебствата на Зеленото око? Опитай се сам да отговориш!*

## **1\_09\_Речник**

В речника са подредени думи по азбучен ред, обяснено е, какво означават.

**Азбучен указател** – (показалец или индекс) - Подредени по азбучен ред думи, а срещу тях – цифри. Това са страниците, на които можем да намерим думата.

Ако цифрите са изписани с по-тъмен шрифт – на тези страници има повече информация за съответното понятие.

Ако искаш да ползваш азбучния указател в тази книга иди на епизод №1-11.

**Арбалет** – Арбалетът е по-сложен от лъка, изстрелва стрелите по-точно, с по-голяма сила, по-далече.

**Бележки под линия** – Видиш ли цифра след някоя дума, погледни в долната част на страницата. Винаги чети тези обяснения на автора, преводача или редактора на книгата. Това, което ще научиш от тях, може да ти спаси живота...

**Индекс** – виж „Азбучен указател“.

**Ламя** – виж „Фолклорна енциклопедия“.

**Показалец** – виж „Азбучен указател“.

**Потурчат** – пет века България била поробена. Османските поробители принуждавали поробените народи да се откажат от своята християнска вяра и да приемат исляма.

**Превъплъти се** – означава да си представиш, че изпълняваш ролята на някой от героите, че мислиш, чувстваш и действаш като него.

**Препратка** – Улеснява ползването на азбучния указател и речника.

Например: Индекс – виж „Азбучен указател“.

Така учените и писателите ни препращат към книги, статии или към други части на своята книга.

**Справочен апарат на книгата** – Помага ти по-лесно да намериш това, което търсиш в текста. Допълва знанията ти. Насочва те към други материали по темата.

Справочният апарат на „Оги и Ламята“ включва:

Съдържание

Речник

Бележки под линия

Азбучен указател

Препратки

Библиография

**Съдържание** – Списък от заглавия на части от книгата, с упътване, как най-лесно да ги намерим в текста.

**Фолклор** – Думата „фолклор“ означава устно народно творчество.

**Фолклорна енциклопедия** – Обяснява традициите, обичаите и вярванията на народа ни. Например:

## **1\_10\_ЛАМЯ**

1. Как изглежда?

Има кучешка глава, с големи остри зъби и нокти на четирите крака. Тяло на змия с големи алени и жълти люспи. На края на опашката ѝ – завита на колело, стои сраснал рог.

2. Как се появява на тоя свят?

Змия, която е живяла 12, 40 или 100 години може да се превърне в ламя, ако главата ѝ бъде отсечена близо до рог на вол или бивол.

3. Според фолклора, какво прави Ламята?

Лакома и кръвожадна, тя унищожавя реколтата. Ламите са господари на изворите и пазят тяхната сила.

4. Кой може да я победи?

Човек не може да убие ламята. Само **змейовете** могат.

Змейт пази реколтата. Лятно време, задуха ли силен вятър, който изскубва дърветата от корен, старите хора казват: „Ламята се е разлютила.“ Загърми ли, затреши ли – значи змейовете вече са излезли да се бият с разлютената ламя. Много от тях намират смъртта си в тази люта схватка.

По-силни от Ламята са Свети Георги, Змейт и **Чумата**.

5. Може ли Ламята да бъде добра?

Разказват, че край родопското село Момчиловци живеела Добрата Ламя. Имала 9 глави и 9 опашки. Пазела селото, когато искали да го ограбят или потурчат<sup>12</sup>. Накрая се превърнала на буково дърво, което веднъж в годината ставало пак Ламя. Дървото – стопанин на селото – било почитано и пазено.

**Хипнотизирам** – карам някого да заспи и насън да върши това, което му наредя. Когато се събуди, той няма да си спомня, какво е правил, докато е бил хипнотизиран. Гарванчето казва, че змиите с поглед смразяват от страх жертвите си, за да не могат да избягат, нито да се борят, за да се спасят.

**Чума** – Страховита, смъртоносна болест, върлувала преди столетия. Според фолклора тя била по-силна и коварна от Ламята.

## 1\_11\_Азбучен указател

Епизод: №

Герои.....	1 – 1
Речник .....	1 – 9
Тайно оръжие .....	1 – 14
Фолклорна енциклопедия – ЛАМЯ.....	1 – 10

## 1\_12\_Икона „Свети Георги и Ламята“

## 1\_13\_Въпроси към „Оги и Ламята“

Кога огнените дракончета успяват да разчупят драконовото яйце?  
Кое е по-трудно от най-лютата битка?

*Ако си чел внимателно, притежаваш ценна информация. Тя може да ти помогне да победиш.*

*Свери отговорите си. Къде се намират те? Виж „Съдържанието“ на „Оги и Градушката“.*

*За всеки верен отговор печелиш по 100 точки информация.*

---

<sup>12</sup> Да принудят българите да се откажат от вярата си – да приемат исляма. Да ги накарат завинаги да бъдат „рая“ – бедни и безропотни. Да забравят, че са българи, че са живели свободни, че са побеждавали в битките, че са създатели на древна култура.

## 1\_14\_Тайно оръжие – ФУ – 1

В „Оги и Ламята“ тайното оръжие е ФУ – един от инструментите за мислене, създаден от Едуард де Боно<sup>13</sup>.

ФУ означава – физически и умствени части на предмета или явлението, които опознаваш.

### Физически части на предмет

1. Форма, размери, тегло.
2. Температура
3. Цвят, мирис, вкус.
4. От какво е направен?
5. Променя ли се?

### Умствени части на предмет

1. Взаимодействие
2. Харесва ли ти?
3. Вреди ли?
4. Използване
5. Как ще ти помогне в битките?

Ето, как Дан използва ФУ:

До този момент кученцето Дан успя да забележи следните **физически** особености на Нещото:

1. Форма – леко изпъкнала – като лупа.

Размери – променливи. В началото кученцето го захвапва или го държи с лапа – значи това е едно малко Нещо. И то расте. Колко? До кога? – не се знае.

Тегло – „Тежи колкото пилешко крилце.“

2. Температурата му е близка до тази на тялото – щом кученцето Дан го държи и захвапва.

---

<sup>13</sup> Виж библиографията на „Оги и Ламята“.



3. Цвят – Блещука във водата, прозрачно и безцветно е. Когато се появява Огненото драконче, Нещото засиява с всички цветове на дъгата.

Вкус – Няма данни.

Мирис – „Мирише на приключения“ – както казва кученцето Дан.

4. Нещото е направено от много твърдо вещество – зъбките на Дан не оставят следи по него.

5. Променя се – расте от преките слънчеви лъчи. Оцелява във водата.

**Умствени** особености на Нещото, изследвани от Дан:

1. При взаимодействие с:

А/ Други предмети

Зъбките на кученцето не оставят нито една драскотина върху Нещото.

Расте от слънчевите лъчи, фокусира<sup>14</sup> ги – изсъхналите листа и клонки се запалиха. Може да предизвика пожар.

Б/ Не се поврежда от водата – Дан го намира в поточето. Вероятно би могло да я затопли или дори да я изпари, ако фокусира върху нея слънчевите лъчи.

В/ Нещото може да запали огън, но не знаем, как той би му повлиял.

Г/ Животни и хора - Може да ги опари, щом можа да парне лапичката на Дан.

Д/ Вълшебни същества – привлича ги.

2. Харесва ли ти Нещото? – Сигурно. Особено ако обичаш предизвикателствата, тайнствеността и вълшебството.

3. Нещото може да навреди, ако попадне в неопитни ръце, ако невежество, злина или алчност си служат с него... Може да предизвика пожар, да те опари.

4. Можеш да запалиш огън. Да затоплиш вода.

5. Как ще ти помогне в битките?

---

<sup>14</sup> Фокусира, означава че събира слънчевите лъчи в една точка.

*Овладей инструмента за мислене ФУ – неговото вълшебство ще бъде винаги с теб.*

*Първо трябва да се научиш да прилагаш тайното оръжие за предмети, после за явления.*

## **1-14-ФУ-2**

### **Физически части на явление**

1. Какво? 2. Къде? 3. Кога се случва?
4. Какво причинява на природата?
5. Какво причинява на хората?

### **Умствени части на явление**

1. Защо се случва?
2. Как да се предотврати?
3. Как да се предпазим?
4. Как да го използваме?
5. В битките с Ламята ще ти помогне ли?

Опитай се да приложиш сам ФУ за мъглата. Запиши размислите си в дневника на приключението. После сравни отговорите си с тези на Дан. За всеки основен признак получаваш по една точка сила. Ще ти потрябва! В отговорите на Дан всяка подчертана дума ти носи по една точка сила.

### **Физически части на мъглата**

Какво се случва?

1. Много ситни водни капчици се спускат над земята.

Къде?

2. Обикновено в котловини, долини, в равнините – по течението на реките.

Кога?

- 3 Рано сутрин или привечер.

Какво причинява на природата?

4. Овлажняват тревите, листата на дърветата, перата на птиците, козината на бозайниците.

Какво причинява на хората?

5. Влошава се видимостта по пътищата. Хората трудно се придвижват. Има опасност от катастрофи.

Овлажняват косите и дрехите. Затруднява се дишането. Хората настиват. Разболяват се.

Би могъл да получиш максимум 14 точки сила.

### **Умствени части на мъглата**

1. Защо се случва?

Изпаренията, срещнали по-хладен въздух се превръщат в ситни капчици. Атмосферното налягане притиска мъглата към земята. Въздушните течения я носят покрай реките, свличат я в долините и котловините. По-често се образува мъгла там, където заводите замърсяват въздуха. Частиците – замърсители поемат влагата и се превръщат в гъста мъгла, наречена: „смог“.

2. Как да се предотврати?

Смогът може да бъде предотвратен, като се поставят пречиствателни инсталации на заводските комини, на двигателите: в леките коли, камионите, автобусите. В градовете е по-добре да има трелеи или трамваи – те се движат с електричество. В бъдеще слънчевата енергия ще ни помогне да опазим природата.

Мъглата е природно явление. Тя е необходима – прочиства въздуха, отнема излишната влага от него и я дарява на растенията, които имат нужда от нея.

3. Как да се предпазим от мъглата?

С шапка и шалче, през което да дишаме. С водоустойчиво яке. В мъгливо време ще пресичаме улиците по-безопасно, ако имаме свето-отражателни знаци върху дрехите и обувките си. Ако шофираме с включени фарове по време на мъгла, ще осигурим безопасността си и ще предпазим пешеходците.

4. Как да използваме мъглата?

Ако се улавят веществата, замърсяващи въздуха, ще се спестяват суровини и енергия.

*Е, може да използваш мъглата и като предлог да си постиши още малко...  
Или като извинение, ако закъснееш...*

*Още 36 точки сила би могъл да добавиш, ако си отговорил на всички въпроси за умствените части на мъглата.*

*Максималният брой точки – сила е 51, но и 10 са отличен резултат.  
Стига да играеш честно...*

*Искаш ли да видиш, как Дан прилага ФУ към вълшебствата на Зеленото око?*

### **Вълшебството на Зеленото око:**

#### **Физически части на Вълшебството на Зеленото око**

1. Какво се случва?

Ави и Окоето на Страхата изчезват.

Вълшебната мъгла прави гората по-зелена, планината по-висока и по-сурова.

Появява се крепостта с озъбените стени.

Нападат ни змиеликите чудовища, глиганорибите и летящите слонове.

2. Къде се случва?

Може би в свят паралелен на нашия.

3. Кога?

Когато Ави капва върху Окоето и помислила го за бална зала, започва да се върти – да танцува.

#### **1-14-ФУ-3**

Какво причинява на природата?

Мъхът – висящ от клоните на Стария Бор, се превръща в змиелики чудовища.

Пясъкът във вирчето – в глиганорибешки твари, а светулките в летящи слонове.

4. Какво причинява на хората?

Не е известно. Героите виждат страховете си и трябва да воюват с тях.

Само така биха могли да развалят магията.

5. Да. Ако надмогнеш страха си. Ако с вълшебството на Зеленото око пробудиш страховете на врага си.

### **Умствени части на Вълшебството на Зеленото око**

1. Защо се случва?

Защото Ламята е заложила клопка. Вероятно окото е нейно.

2. Как да се предотврати?

Героите трябва да разберат от какво и защо се страхуват.

3. Как да се предпазят?

Най-сигурната защита е да преодолеят страха си. Познанието за собствените им страхове ще им помогне.

4. Как да използват вълшебството?

Да обърнат срещу врага собственото му оръжие.

5. Ще ни помогне ли Вълшебството на Зеленото око в битката с Ламята?

Може би. Нужна ни е информация: От КОГО и от КАКВО се страхува една Ламя?

*Ще ти помогне „Детската фолклорна енциклопедия“<sup>15</sup>.*

## **1\_15\_Библиография**

### **За родители и учители**

ДЕ БОНО, Едуард. Научете детето си как да мисли : Ръководство за творческо мислене. – София : Кибеа, 2001. – 376 с.

ДЕ БОНО, Едуард. Практическото мислене : 4 начина да бъдем прави, 5 начина да грешим, 5 начина да разбираме. – София : Кибеа, 1999. – 199 с.

ДЕ БОНО, Едуард. Шест мислещи шапки : Синтезиран подход за бизнес-управление. – София : Princesps, 2000. – 216 с.

---

<sup>15</sup> Ако нямаш такава, ако библиотеката е далече – прочети епизод 1-10.

## **За читателите – деца**

ВРЕМЕ и климат. – София : ПРЕС, 2003, – 32 с.

Мъгла, смог – с. 22-23.

СТАРЕВА, Лилия и др. Детска фолклорна енциклопедия. : Т. 2. – София : „Листа“, 1998. – 144 с. – (Искам всичко да знам)

Ламя – с. 49-54.

СТАРЕВА, Лилия и Пламен Бочков. Детска фолклорна енциклопедия. : Т. 4. – София : „Листа“, 2003. – 144 с.

Герман (Джерман) – с. 61-63.

Свети Илия – с. 81-99.

Свети Георги – с. 51-60.

### **1\_16\_Прочети „Оги и Градушката“, за да научиш:**

Как Старият вълшебник – гарванът Ох и Карталът се борят с вековния враг на орлите.

Как спасяват гората и планината от черния лед?

Как надмогват магията на Ламята?

Още много приключения те очакват в: 2. „Оги и Градушката“.